

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
DLA POWIATU OTWOCKIEGO NA LATA 2012 – 2014
ZA ROK 2014**

1. Uwarunkowania prawne

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Otwockiego na lata 2012 – 2014 był realizowany w 2014 r. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych. Podstawą opracowania i realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Otwockiego na lata 2012 – 2014 był art. 180 pkt 1 wyżej wymienionej ustawy. Przedmiotowy program przyjęła do realizacji Rada Powiatu w Otwocku, Uchwałą Nr 159/XVIII/12 z dnia 26 kwietnia 2012 r.

Działania, podejmowane w ramach realizacji przedmiotowego programu wynikały z ustawowego obowiązku zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych powiatu należało:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
  - a) grup wsparcia,
  - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 9) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 10) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 11) prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.
- 12) o kandydatach na rodziny zastępcze i rodzinach zastępczych
- 13) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 14) finansowanie:
  - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-

- terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
- b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
  - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 15) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 16) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8 ww. ustawy

Ponadto, do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy również realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu oraz finansowanie pobytu w pieczy zastępczej cudzoziemców mających miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz uzyskania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

Organem odpowiedzialnym za realizację systemu pieczy zastępczej był Starosta Otwocki, a bezpośrednio Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, które zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Otwockim.

2. Rodzinna piecza zastępcza

Zarządzeniem Nr 1/2012 Starosty Otwockiego z dnia 3 stycznia 2012 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku wyznaczone zostało na organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Otwockim. W 2014 r. wykonywało zadania wynikające z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a mianowicie:

- 1) prowadziło nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka;
- 2) kwalifikowało osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczych oraz wydawało zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) zorganizowało i prowadziło szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- 4) zapewniło badania psychologiczne kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz rodzinom zastępczym;
- 5) zapewniało pomoc i wsparcie osobom sprawującym pieczę zastępczą;
- 6) współpracowało ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi;
- 7) prowadziło poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 8) zapewniało pomoc prawną osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 9) dokonywało okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
- 10) prowadziło działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem było pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia

- funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz kierowania rodzinnym domem dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 11) przeprowadzało badania pedagogiczne i psychologiczne oraz wywiady rodzinne dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka;
  - 12) zapewniało rodzinom poradnictwa, które miało na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
  - 13) zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
  - 14) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

2.1 Procedura kwalifikacyjna i szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i spokrewnionej.

Procedura kwalifikacyjna dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej została przyjęta zarządzeniem dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.

Została opracowana, aby w sposób jasny i przejrzysty przedstawić wymogi, jakim muszą sprostać kandydaci do sprawowania pieczy zastępczej.

Procedura rozpoczyna się w momencie złożenia przez stronę wniosku o kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Kwalifikacja wstępna dotyczyła określenia możliwości kandydata, w tym zdrowotnych, materialnych, mieszkaniowych, kompetencji i umiejętności potwierdzonych badaniami psychologicznymi oraz wywiadem w jego miejscu zamieszkania.

Etap wstępnej kwalifikacji kończył się wydaniem opinii o kandydacie oraz zakwalifikowaniem go na szkolenie. W 2014 r. kwalifikację wstępną dla kandydatów na rodzinną pieczę zastępczą przeszło **22 osoby**.

Drugim etapem były szkolenia. Szkolenia dzieliły się na szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe oraz szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione. W 2014 r. odbyły się po jednym szkoleniu dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe oraz jedno dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione.

Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe realizowało dwóch licencjonowanych trenerów Programu PRIDE Rodzinna Opieka Zastępcza (pracownicy PCPR).

Po odbyciu szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe (12 sesji, 2 wizyty domowe, praktyki w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych) kandydaci uzyskiwali zaświadczenie o ukończeniu szkolenia. Odbycie szkolenia oraz uzyskanie pozytywnej oceny komisji kwalifikacyjnej było warunkiem uzyskania kwalifikacji ostatecznej do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. W 2014 r. szkolenie na rodzinę zastępczą niezawodową ukończyło **9 osób** a kwalifikację ostateczną otrzymało **6 osób**.

Natomiast, szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione realizowane było programem własnym PCPR, zawierającym najważniejsze zagadnienia związane ze sprawowaniem opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych. Odbywało się w formie dziesięciogodzinnych wykładów. Szkolenie kończyło się wydaniem stosownego zaświadczenia. W grupie kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione zaświadczenie o odbyciu szkolenia otrzymało **13 osób**.

2.2 Rodziny zastępcze w Powiecie Otwockim

Rodziny zastępcze były podstawową i optymalną formą pomocy dzieciom, które z powodu kryzysu w rodzinie, musiały przez jakiś czas przebywać poza domem. Rodziny

zastępcze zapewniały dzieciom bieżącą pieczę, kierowały się dobrem dziecka, poszanowaniem jego praw oraz zapewniały odpowiednie warunki wychowania i rozwoju. Do zadań rodzin zastępczych należało m. in. kompensowanie opóźnień rozwojowych dzieci, tworzenie i odbudowywanie więzi, praca z rodzina biologiczną dziecka pod kątem ewentualnego powrotu dziecka do domu, praca zespołowa dla stabilizacji życiowej dziecka, wspieranie rozwoju dziecka.

Rodziny zastępcze funkcjonujące w 2014 r. na terenie Powiatu Otwockiego, zostały ustanowione na podstawie postanowienia sądu.

W okresie sprawozdawczym na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonowało **78 rodzin zastępczych**, które objęły opieką **98 dzieci**, w tym **48 rodzin zastępczych spokrewnionych**, w których przebywało **60 dzieci**, **30 rodzin zastępczych niezawodowych**, w których przebywało **38 dzieci** oraz **2 zawodowe rodziny zastępcze**, w których przebywało **3 dzieci**.

Według stanu na dzień 31.12.2014 r. w rodzinach zastępczych przebywało **9 dzieci** z orzeczoną niepełnosprawnością, **8 dzieci**, które były uprawnione do otrzymywania renty rodzinnej oraz **25 dzieci**, które otrzymywały alimenty.

W 2014 r. w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych **20 dzieci** z terenu Powiatu Otwockiego, w tym **12** z Otwocka, **5** z Wiązowny oraz **3** z Kołbieli. Dodatkowo 4 dzieci pochodzących z terenu innego powiatu. W roku sprawozdawczym w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Otwockiego przebywał łącznie 18 dzieci pochodzących z terenu innego powiatu, natomiast w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu przebywało łącznie **15 dzieci** pochodzących z terenu Powiatu Otwockiego.

2.3 Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej

W 2014 roku zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej odbywał się średnio 2-3 razy w miesiącu.

W skład zespołu wchodziły pracownicy merytoryczni PCPR w tym: psycholog, pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Posiedzeniom zespołu przewodniczył dyrektor PCPR.

Wszystkie spotkania były protokołowane.

Celem spotkań było omawianie sytuacji rodzin zastępczych, a także formułowanie diagnozy sytuacji rodziny zastępczej oraz umieszczonego w niej dziecka.

Zespół formułował wnioski dotyczące dalszej pracy z rodziną zastępczą oraz dzieckiem, czego efektem były pisemne wystąpienia do sądu, ośrodków pomocy społecznej oraz innych instytucji.

Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej dawał możliwość wieloaspektowego spojrzenia na sytuacje trudne i problemowe naszych rodzin zastępczych.

Część dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej przeszły diagnostykę psychologiczną.

2.4 Instytucja koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jako forma wsparcia rodzin zastępczych

Instytucja koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej została wprowadzona ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2014 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku zatrudniało łącznie **5 koordynatorów**.

Do ich zadań należało:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie planu pomocy dziecku (we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą);
- 3) pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;

- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym: psychologicznej, reedukacyjnej, rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej otoczyli rodziny zastępcze wsparciem, zbudowali z nimi więź terapeutyczną oraz podejmowali wspólne działania mające na celu rozwiązanie bieżących trudności wynikających z funkcjonowania rodziny. W okresie sprawozdawczym **72 rodziny zastępcze** były otoczone wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast **6 rodzin zastępczych** znajdowało się pod opieką zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, z którymi współpracował pracownik socjalny.

3. Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej

Rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- 1) 660 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 2) 1000 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Rodzinie zastępczej przysługuje świadczenie oraz dodatki, również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w tej rodzinie zastępczej. Przedmiotowe świadczenia oraz dodatki przysługują w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

Ponadto, rodzinie zastępczej starosta może przyznać:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) świadczenie na pokrycie:
  - a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo,
  - b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą niezawodową albo zawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą. Środki finansowe, starosta jest zobowiązany przyznać rodzinie zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej oraz jeżeli potrzeba przyznania tych środków zostanie potwierdzona w opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego. Rodzinie zastępczej

zawodowej przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2000 zł miesięcznie. Natomiast rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2600 zł miesięcznie. Świadczenia, dodatki i dofinansowanie do wypoczynku są udzielane na wniosek rodziny zastępczej.

W okresie sprawozdawczym wydano:

- 1) **47** decyzji przyznających świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej;
- 2) **6** decyzji przyznających świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny zastępczej;
- 3) **12** decyzji przyznających dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 4) **7** decyzji przyznających dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- 5) **13** decyzji zmieniających;
- 6) **14** decyzji uchylających świadczenie dla rodziny zastępczej;
- 7) **10** decyzji orzekających zwrot nienależnie pobranego świadczenia;
- 8) **1** decyzja (na okres 3 miesięcy) na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Łączna kwotę wydatków na rodziny zastępcze - **rozdział 85 204 § 3110** - stanowi kwota **784 326,95 zł**, w tym: **2 480 zł** ze śr. wojewody.

W 2014 r. utworzono jedną rodzinę zastępczą zawodową. W sumie, w okresie sprawozdawczym wypłacona dla 2 rodziny zastępcze wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej w łącznej kwocie **44 960,04 zł** w tym **7 000 zł** stanowiła dotacja z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. W okresie sprawozdawczym na terenie Powiatu Otwockiego przebywało 18 dzieci pochodzących z terenu innego powiatu. Kwota dochodów z przedmiotowych porozumień – **rozdział 85 204 § 2320** - wyniosła **179 196,89 zł**.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym kwota dochodów z gmin wyniosła **69 088,91 zł** - **rozdział 85 204 § 2900**.

Natomiast, w 2014 r. w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu przebywało 15 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Otwockiego. Łączna kwota wydatków na realizację przedmiotowych porozumień wyniosła **189 134,34 zł** - **rozdział 85 204 § 2320**,

4. Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza funkcjonująca na terenie Powiatu Otwockiego składała się z placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego Domy dla Dzieci w Otwocku, 2 placówek opiekuńczo- wychowawczych typu rodzinnego tj. Rodzinnych Domów Dziecka w Otwocku i Podbieli oraz placówki wsparcia dziennego tj. Ogniska Wychowawczego „Świder” im. K. Lisieckiego „Dziadka” w Otwocku.

4.1 Domy dla Dzieci w Otwocku

Placówka opiekuńczo – wychowawcza Domy dla Dzieci w Otwocku została utworzona z dniem 1 października 2012 r, na podstawie uchwały Nr 181/XX/12 Rady Powiatu w Otwocku z dnia 28 czerwca 2012 r.

Jest to placówka typu socjalizacyjnego przeznaczona dla 42 wychowanków.

W skład placówki wchodzi 3 Domy w Otwocku: przy ul. Myśliwskiej 2, przy ul. Prądyńskiego 1 i przy ul. Cieszyńskiej 9.

Na dzień 31.12.2014 r. w placówce opiekuńczo – wychowawczej Domy dla Dzieci w Otwocku przebywało **40** dzieci,

W okresie sprawozdawczym sąd skierował do placówki Domy dla Dzieci w Otwocku **20** dzieci,

Gminy, właściwe ze względu na pobyt tych dzieci przed ich umieszczeniem w pieczy zastępczej były obciążane kwotą 10% , 30% i 50% miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Otwockiego.

W 2014 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych nie zostało umieszczone żadne dziecko z terenu innego powiatu.

W 2014 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów nie zostało umieszczone żadne dziecko pochodzące z terenu Powiatu Otwockiego

Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej Domy dla Dzieci w Otwocku w 2014 r. kształtowały się następująco:

Placówka	Wydatki w zł w 2014 r.
Domy dla Dzieci w Otwocku	4 649,23

4.2 Rodzinne Domy Dziecka

Na terenie Powiatu Otwockiego w 2014 r. funkcjonowały 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego: Rodzinny Dom Dziecka w Otwocku i Rodzinny Dom Dziecka w Podbieli.

Placówki dysponowały łącznie **14** miejscami.

W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego przebywało **17** dzieci.

Na dzień 31.12.2014 r. w placówce opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego przebywało **11** dzieci,

W 2014 r. do Rodzinnego Domu Dziecka w Podbieli zostało przyjętych **4** dzieci.

W 2014 r. **6** dzieci opuściło placówki rodzinne , w tym: 3 powróciło pod opiekę rodziców, 1 usamodzielniało się , 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej oraz 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinie adopcyjnej .

Powiat Otwocki posiadał zezwolenie na prowadzenie ww. placówek opiekuńczo – wychowawczych na czas nieokreślony.

Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego na terenie Powiatu Otwockiego w 2014 r. kształtowały się następująco:

Placówka	Wydatki w zł w 2013 r.
Rodzinnny Dom Dziecka w Otwocku	2 387,16

Rodzinny Dom Dziecka w Podbieli	2 394,25
------------------------------------	----------

5. Usamodzielnienia

Pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych przysługiwały następujące świadczenia:

1. pomoc pieniężna **na usamodzielnienie**:
w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż 3.300 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną:
  - a) nie mniej 6.600 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
  - b) nie mniej niż 3.300 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat.
  - c) nie mniej 1.650 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.
2. pomoc pieniężna **na kontynuowanie nauki** w wysokości nie mniej niż 500 zł miesięcznie.
3. pomoc **na zagospodarowanie** w wysokości nie niższej niż 1.500 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3.000 zł (jest przyznawana przez powiat, na terenie którego osiedlił się pełnoletni wychowanek).

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie było złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia.

Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia następowały w formie decyzji administracyjnej .

W 2014 r. zostały wydane następujące decyzje administracyjne:

1. przyznanie pomocy na usamodzielnienie, łącznie: **9** decyzji, w tym **4** decyzje dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz **5** decyzji dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.
2. przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki, łącznie: **13** decyzji, w tym: **7** decyzji dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz **6** decyzji dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.
3. przyznanie pomocy na zagospodarowanie – łącznie: **5** decyzji, w tym: **4** decyzje dla pełnoletniego wychowanka rodziny zastępczej oraz **1** decyzja dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.
4. odmowa przyznania świadczenia, w 2014 r. nie została wydana żadna decyzja odmowna.
5. uchylenie decyzji administracyjnej – łącznie: **10** decyzji, w tym: **6** decyzji dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz **4** decyzje dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.
6. zmiana decyzji administracyjnej – w 2014r. nie została wydana żadna decyzja zmieniająca.
7. zawieszenie pomocy na kontynuowanie nauki, w 2014r. nie została wydana żadna decyzja zmieniająca.
8. orzeczenie o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia – łącznie **2** decyzje, w tym **2** decyzje dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych

9. wygaśnięcie decyzji administracyjnej – łącznie: **3** decyzje, w tym: **2** decyzje dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz **1** decyzja dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W 2014 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku objęło pomocą **45** pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i **16** pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Oprócz pomocy finansowej w postaci świadczeń, wychowankowie uzyskali wsparcie w formie pracy socjalnej oraz pomoc w pozyskaniu mieszkania, uregulowaniu sytuacji prawnej, a także wsparcie psychologiczne.

6. Finansowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej

W zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej w dziale księgowości prowadzona była obsługa finansowo – księgowa jednostek pomocy społecznej Powiatu Otwockiego tj.:

1. Dział 852 Rozdział 85 201 – placówki opiekuńczo – wychowawcze:

- **Domy dla Dzieci w Otwocku**
- **Ognisko Wychowawcze „Świder” im. K. Lisieckiego „Dziadka” w Otwocku**
- **PCPR – kontynuacja nauki dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze**
- **Rodzinny Dom Dziecka w Otwocku**
- **Rodzinny Dom Dziecka w Podbieli**

Dział księgowości prowadził obsługę finansowo – księgową niżej wymienionych zadań (określonych zgodnie z klasyfikacją budżetową (rozdziałem) tj.:

1. Rozdział 85 201 – placówki opiekuńczo – wychowawcze
2. Rozdział 85 204 – pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych
3. Rozdział 85295 – pozostała działalność, projekt „Z opieki w dorosłość” w partnerstwie z Towarzystwem Psychoprofilaktycznym Oddział w Warszawie
4. Rozdział 85156 – składki na ubezpieczenia zdrowotne dla osób objętych obowiązkiem ubezpieczenia (dzieci z placówki Domy dla Dzieci)

Dla w/w zadań prowadzona była pełna obsługa finansowo – księgowa (plany, ewidencja, sprawozdawczość, bilans).

W 2014 r zrealizowano w jednostkach pomocy społecznej Powiatu Otwockiego niżej wymienione wydatki:

I. Rozdział 85201 ogółem kwota 3 298 652,67 zł środki powiatu

w tym:

- 1) **DOMY dla DZIECI** ogółem – 1 937 196,42 zł ze śr. powiatu
- 2) **OGNISKO** ogółem 907 361,48 zł
w tym:
  - a) 807 361,58 środki powiatu –bieżąca działalność
  - b) 99 999,90 środki powiatu majątkowe
- 3) **RDD OTWOCK** ogółem 151 099,76 zł - środki powiatu
- 4) **RDD PODBIEL** ogółem 190 998,30 zł – środki powiatu
- 5) **PCPR** ogółem 111 185,67 środki powiatu (rzeczowe kontynuowanie nauki, dzieci w ZOL-ach)

II. Rozdział 85156 ogółem 23 306,40 zł – śr. zlecone

w tym:

RDD OTWOCK	kwota	1 591,20 zł
RDD PODBIEL	kwota	3 042,00 zł
DOMY dla DZIECI	kwota	18 673,20 zł

III. Rozdział 85 295 (pozostała działalność) ogółem 52 797,40 zł – śr. powiatu

w tym:

Domy dla Dzieci	kwota	39 992 zł
OGNISKO	kwota	11 600 zł
PCPR	kwota	1 205,40 zł

IV. Rozdział 85 204 kwota 247 181,10 zł - pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych**7. Analiza szczegółowego planu realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej, określonego w programie**

Cele szczegółowe	Zadania do realizacji	Działania	Uwagi
I, Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców.	1.1 Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych oraz innych form rodzinnej pieczy zastępczej 1.2 Upowszechnianie roli i znaczenia rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej	1.1,1 Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych - szkolenia zostały zrealizowane (dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych spokrewnionych- 1 grupa, dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych – 1 grupa). Utworzono 1 rodzinę zastępczą niezawodową. 1.1.2 Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej - zrealizowano 1.1.3 Promowanie rodzinnych form opieki zastępczej.- zrealizowano 1.1.4 Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny w celu pozyskania kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki - zrealizowano 1.2.1 Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego – zrealizowano 1.2.2 Promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych imprez okolicznościowych w Powiecie Otwockim – zrealizowano	

<p>II. Systematyczne wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Otwockiego.</p>	<p>2.1 Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom tworzącym rodzinną pieczę zastępczą w przewyżczeniu problemów związanych z opieką nad dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej</p>	<p>2.1.1 Zapewnienie rodzinom bezpłatnego dostępu do specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, prawnego) - zrealizowano</p> <p>2.1.2 Utworzenie grupy wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą - zrealizowano</p> <p>2.1.3 Wspieranie w uzyskaniu pomocy materialnej i instytucjonalnej - zrealizowano</p> <p>2.1.4 Rozwój pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, asystent rodzinny, rodziny pomocowe i inni) - zrealizowano</p> <p>2.1.5 Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, Sądem Rodzinnym oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w tym w przewyżczeniu problemów opiekuńczo – wychowawczych - zrealizowano</p> <p>2.1.6 Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwości poprawy życia zgodnie z potrzebami i przysługującymi rodzinie prawami - zrealizowano</p> <p>2.1.7 Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz dziecka i rodziny.</p> <p>2.1.8 Stworzenie systemu współpracy i komunikacji instytucji oraz organizacji świadczących pomoc psychologiczną, socjalną i prawną rodzinom z problemami - zrealizowano</p> <p>2.1.9 Podwyższenie kwalifikacji pracowników organizatora pieczy zastępczej w celu zapewnienia lepszej jakości wykonywanej pracy - zrealizowano</p>	
---	---	---	--

<p>III. Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.</p>	<p>3.1 Objęcie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>	<p>3.1.1 Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, a także pomocy rzeczowej na zagospodarowanie - <i>zrealizowano</i></p> <p>3.1.2 Umożliwienie usamodzielnianym wychowankom zamieszkania w mieszkaniu chronionym - <i>zrealizowano</i></p> <p>3.1.3 Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia – <i>zrealizowano</i></p> <p>3.1.4 Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych przez uczestnictwo w kursach zawodowych oraz treningach kompetencji i umiejętności społecznych – <i>zrealizowano</i></p>	
--	---	--	--

8. Wnioski końcowe

Działania przewidziane i podjęte w 2014 r. w ramach Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej dla powiatu Otwockiego na lata 2012 – 2014 r. zostały zrealizowane. Planowane jest poszerzenie kierunków działań dla osiągnięcia optymalnego celu w przyszłych latach.